

strakt Rum, og at enhver større Ulighed i dets Værdi hurtigt udjævnes ved Forsendelse fra de Steder, hvor det staar i høiere Værdi, derhen, hvor Værdien er lavere.

Uf den ovenfor anførte Oversigt over Værdiforholdet mellem Guld og Sølv til forskjellige Tider fremgik det, at i Tidsrummet 1840—60 blev Guldets vedvarende Stigen i Forhold til Sølv afbrudt ved en forbigaaende Synken. Men denne Afvigelse fra det sædvanlige var begrundet i saa ekstraordinære og tilfældigt samvirkende Omstændigheder, at den lille Synken, der paa Grund deraf fremtraadte i Guldprisen, snarere er et Bevis mere paa den Fæsthed, hvormed Guldet opretholdes i sin Værdi, end paa det modsatte. I Kalifornien og Australien opdagedes kort før og efter 1850 ny Gulbminer, hvis Udstrækning og Righoldighed langt overgik hvad man tidligere havde kjendt. I 16 Mar blev hele den Gulbmasse, der før 1850 fandtes i Europa og Amerika, næsten fordoblet (den tiltog 90 pCt.). At en saa uhyre Produktion maatte trykke Guldets Værdi er indlysende, og samtidig dermed indtraf Omstændigheder, der maatte bidrage til at hæve Sølvets Værdi; thi paa Grund af forskjellige navnlig politiske Begivenheder, nødsagedes Europa til fra Indien og Kina at hente store Kvantiteter af Varer, som man ellers hentede fra Lande, der i Betaling modtog andre Varer, medens hine fjerne Lande, der kun bruge meget lidt af europæiske Produkter, for største Delen maatte betales med Sølv, det ædle Metal, som der staar høiest i Værdi; paa denne Maade gik fra 1850 til 1864 henimod 1½ Milliard Rdlr. i Sølv bort til Lande, hvor det forblev uden Indflydelse paa Prisforholdene i Europa. Men disse samvirkende Kræfter havde ikke anden Virkning end forbigaaende at trykke Prisen paa Guld imellem 3 og 4 pCt.

At Guldet saaledes synes bedre at opretholde sin Værdi end Sølvet, er en Omstændighed, der er af ikke ringe Betydning. Mønten er Værdiernes Maal, og en Forrykkelse af dette medfører Forstyrrelse i alle Omsetningsforhold; synker Møntens Værdi, blive alle Livsforholdene fordyrede til Skade for dem, der have faste Indtægter; al Gjæld, alle Forskrivninger, der lyde paa Penge, synke i Værdi til Fordel for Debitor, men til Skade for Kreditor. Statens Skatteindtægt og Renterne af dens Aktiva formindskes, Udgifterne til Embedsmænds Lønning og meget andet forøges, hvorimod Udgifterne til Statsgjældens Forrentning og Afbetaling formindskes, osv.

Imidlertid har Sølvet som Mynt dog det Fortrin fremfor Guldet, at det paa Grund af sit større Volumen bedre egner sig til smaa Betalinger; thi Guldmønter vilde, naar de skulde udpræges i Mynter, der havde en lille Værdi, blive saa smaa, at de vilde være i høj Grad upraktiske; det franske Femfrankstykke i Guld, t. Ex., der dog har en Værdi af omtrent 11 $\frac{1}{2}$ F , er ikke større end en dansk Firkilling, og er derfor paa Grund af sin Lidenhed en ubekvem Mønt, som ogsaa Erfaringen har vist, at navnlig Landbefolkningen i Frankrig ikke ynder. Men endnu ubekvemmere vilde det være, om man skulde have Guldmønter til 1 Rdlr.s og $\frac{1}{2}$ Rdlr.s Værdi, de vilde paa Grund af deres Lidenhed være næsten ubrugelige i Omsetningen.

Det skulde synes, at man kunde forene Fordelene ved Guld og Sølv ved at benytte dem begge som Mønt, udmønte baade Guld og Sølvmynter, lade Begge være lovligt Betalingsmiddel og, hvad der er en nødvendig Følge heraf, ved Lov fastsætte efter hvilket Forhold de kurserende Guld og Sølvmynter skulde kunne træde i Stedet for hinanden. Denne den saakaldte dobbelte Myntfod findes ogsaa i flere Lande, navnlig i Frankrig, og de andre Stater, der ere Deltagere i Myntkonventionen af 1865. Erfaringen har imidlertid godtgjort, at denne Fremgangsmaade har været uheldig overalt, hvor man har benyttet den; thi Følgen af den er ikke bleven, som Niemedet var, at Guld og Sølv cirkulerede ved Siden af hinanden og supplerede hinanden, saaledes at Guld anvendtes til Forsendinger og til store Betalinger, Sølv til smaa Betalinger; men Følgen er bleven, at man idelukkende benyttede enten det ene eller det andet Metal, efter Omstændighederne snart Guld, snart Sølv. Det virkelige Værdiforhold mellem